

Terveen sepelvaltimon takuu aika kestää ainakin muutaman vuoden

Henkisen pahoinvoinnin jatkuvasti lisääntyessä sepelvaltimotaudille epätyypilliset rintakivut yleistyvät. Rastustestissä näemme monesti epävarmoja muutoksia, joiden lisäselvittelyyn käytetään sydänlihaksen perfuusiotestiä tai koronaarien tietokonetomografiaa (TT). Vaikka suonet todetaan näissä tutkimuksissa hyväkuntoisiksi, oireet yleensä jatkuvat, ja muutaman vuoden kuluttua kannanottoa tarvitaan uudestaan. Silloin herää kysymys, kuinka pian vika voi kehittyä aikaisemmin ihan avoimeen valtimeen.

TT on hyvä ja kajoamaton menetelmä osoittamaan koronaarien terveydentilaa silloin, kun tautia ei arvelta olevan, sillä se näyttää valtimon seinämän kalkkiutumia hyvin. Myös suonien sisämitan kaventumat paljastuvat, mutta niitä tutkimus voi liioitella. Mikäli kalkkiutumaakaan ei todeta, koronaarit ovat varsin todennäköisesti hyvässä kunnossa.

Yhdysvaltalaiset lääkärit seurasivat TT:llä sepelvaltimoiden kalkkiutumisen ilmaantumista suonien seinämään viiden vuoden aikana sen jälkeen, kun koronaarit oli ensin todettu terveiden näköisiksi (Min JK ym. J Am Coll Cardiol 1020;55:1110). Aineiston 422 potilasta oli lähetetty rintakipujen takia selvitykseen. Potilaiden keskimääräinen ikä oli 49 vuotta, ja 52 % heistä oli naisia. Sepelvaltimotaudin riskitekijöiksi katsottiin kohonnut verenpaine, tupakointi sekä sokeri- ja rasva-aineenvaihdunnan häiriöt. Ainakin yksi vaaratekijä oli 92 %:lla, ja keskimäärin niitä oli 2,1 potilasta kohti.

Uusia kalkkiutumia ilmaantui pikkuhiljaa, mutta kaventuman hemodynaamisesta merkityksestä ne eivät kerro. Ensimmäisenä vuonna kalkkia kerääntyi sepelvaltimon seinämään 0,5 %:lle ja sitten vuosittain 1,2 %:lle, 5,7 %:lle, 6,2 %:lle ja 11,6 %:lle. Kumulatiiviset osuudet olivat siis 0,5 %, 1,7 %, 7,4 %, 13,6 % ja 25,2 %. Riskitekijät lisäsivät mahdollisuutta: diabetes kasvattelee vaaraa puolella ja tupakointi kolmanneksella.

Terveeltä näyttävien sepelvaltimoiden aika varma takuu aika kestää muutamia vuosia. Kolmeen vuoteen jonkinlaisia kalkkiutumia ilmaantuu vain yhdelle potilaalle kolmestatoista. ■ JP

Kuva: iStock